

Sygn. akt V U 1261/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Adrianna Mongiallo

Protokolant: star. sekr. sądowy Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania A. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 28 maja 2014 r.

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 28 maja 2014 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy A. W. prawo do emerytury od 28 czerwca 2014 roku,

II. w pozostałym zakresie odwołanie oddala,

III. stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia,

IV. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na rzecz wnioskodawcy kwotę 330 zł tytułem kosztów procesu.

sygn. akt VU 1261/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 28 maja 2014r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy A. W. prawa do emerytury, gdyż wnioskodawca nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach, wobec wymaganych 15 lat, a także nie osiągnął wieku 60 lat. Nadto organ rentowy podał, że udowodniany przez wnioskodawcę staż pracy w warunkach szczególnych od 02 maja 1979 r. do 22 września 1981 r. oraz od 02 kwietnia 1984 r. do 30 kwietnia 1996 r. wynosi ogółem 14 lat, 2 miesiące i 8 dni i nie jest wystarczający do przyznania świadczenia.

Wnioskodawca złożył od powyższej decyzji odwołanie twierdząc, że wykonywał przez ponad 15 lat pracę w warunkach szczególnych jako garbarz. Domagał się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu świadczenia zgodnie ze złożonym wnioskiem.

W odpowiedzi na powyższe odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji. Wskazał dodatkowo, że wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W wyroku z 28 stycznia 2015 r. Sąd Okręgowy w Legnicy w sprawie o sygn. akt V U 2524/14 oddalił odwołanie wnioskodawcy.

Na skutek apelacji wnioskodawcy Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt III AUa 603/15 wyrokiem z 20 października 2015r. uchylił wyrok z 28 stycznia 2015r. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd I instancji nie wyjaśnił istoty sprawy, nie przeprowadził postępowania dowodowego i w konsekwencji wydał przedwcześnie orzeczenie. Sąd odwoławczy wskazał, że rolą Sądu Okręgowego było zbadanie spełnienia przesłanek ustawowych nabycia prawa do emerytury, a nie rozstrzygnięcie o poszczególnych okresach zatrudnienia wnioskodawcy.

W związku z powyższym Sąd Apelacyjny zlecił Sądowi I instancji zbadanie prawidłowości zaskarżonej decyzji, a w szczególności ustalenie, czy zakwestionowany przez organ rentowy okres może być uznany za zatrudnienie wnioskodawcy w warunkach szczególnych oraz czy może on wykazać się innymi okresami pracy w takich warunkach.

Na rozprawie 5 kwietnia 2016 r., pełnomocnik wnioskodawcy sprecyzował wniosek odwołania wskazując, że ubezpieczony domaga się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu prawa do emerytury poczynając od dnia złożenia wniosku o to świadczenie.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. W. urodził się (...) Na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił 25 lat stażu pracy, w tym: 22 lata, 3 miesiące i 22 dni okresów składkowych, 3 miesiące i 5 dni okresów nieskładkowych, a także 3 lata, 4 miesiące i 4 dni okresów uzupełniających z tytułu pracy na gospodarstwie rolnym.

W dniu 29 kwietnia 2014r. wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę, który został rozpatrzony decyzją odmowną zaskarżoną w niniejszej sprawie.

bezsporne

W okresach od 02 maja 1979 r. do 22 września 1981 r. oraz od 02 kwietnia 1984 r. do 30 kwietnia 1996 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) S.A. w P. bezpośrednio przy pracach garbarskich. W świadectwie pracy za pierwszy z tych okresów pracodawca określił zajmowane przez odwołującego stanowisko jako „garbarz-zdzieranie lica”, zaś w świadectwie pracy dotyczącym drugiego okresu stanowiska pracy wnioskodawcy określono jako „garbarz-ręczne zdzieranie lica” oraz „garbarz – zmiękczenie maszynowe skór”.

Grabarnia, w której pracował wnioskodawca była przestarzała, wiele prac odbywało się ręcznie na kolejnych etapach obróbki skór. Pracodawca specjalizował się w produkcji skór odzieżowych. Wnioskodawca pracował głównie na wydziale mokrym, w którym poddawał skóry obróbce chemicznej i wodnej, w tym wykonywał wapnienie skór, odwłaznianie, piklowanie, właściwe garbowanie w bębnoch w kąpieli wodnej z dodatkiem chromu. W ostatnim okresie zatrudnienia prace wnioskodawcy skupiały się na wykańczaniu skór, co polegało na ich zmiękczeniu, natłuszczeniu, barwieniu. Prace te wnioskodawca wykonywał stale, w pełnym wymiarze obowiązującego go czasu pracy.

W okresach tych korzystał w dniach od 01 do 18 sierpnia 1979r. z urlopu bezpłatnego, wykorzystał też 5 dni zwolnienia lekarskiego w 1996r. Łączny staż pracy w tym okresie po odliczeniu okresów niezdolności do pracy i urlopu bezpłatnego wynosi 14 lat, 2 miesiące i 8 dni.

Za wyżej wymienione okresy (...) S.A. w P. wydało wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych na stanowisku garbarza z powołaniem się na zarządzenia resortowe.

(...) Przedsiębiorstwo (...) S.A. w P. zostało z dniem 1 maja 1996r. przejęte przez firmę Zakład (...) w P.. U nowego pracodawcy wnioskodawca kontynuował zatrudnienie w dotychczasowym charakterze w okresie od 1 maja 1996 r. do 30 kwietnia 1997r. (1 rok) na tym samym stanowisku pracy, w tych samych pomieszczeniach i na tych samych urządzeniach. Pracodawca nie wydał ubezpieczonemu świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, a w świadectwie pracy z 30 kwietnia 1997r. zajmowane przez wnioskodawcę stanowisko określił jako „pracownik produkcyjny”.

Profil działalności po zmianie właściciela zakładu pozostał taki sam, utrzymano też stan zatrudnienia. W okresie powyższym wnioskodawca nie wykonywał innych prac poza pracami przy garbowaniu i wykańczaniu skór. W okresie od 1 maja 1996r. do 30 kwietnia 1997r. wnioskodawca nie korzystał ze zwolnień lekarskich ani urlopów bezpłatnych.

d owód: - akta emerytalne i kapitałowe wnioskodawcy ;

- akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) S.A. w P. ;

- zeznania świadka U. H. , e-protokół z 05.04.2016 r. od 00:04:08 - 00:12:15 ,

- zeznania świadka R. D., e-protokół z 05.04. 16 r. od 00:12:15 - 00:21:47 ,

- zeznania świadka W. K. , e-protokół z 05.04.2016 r. od 00:21:47 - 00:29:38 ,

- zeznania świadka J. M. , e-protokół z 05.04.2016 r. od 00:29:38 - 00:37:05 ;

- przesłuchanie wnioskodawcy, e-protokół z 05.04.2016 r. od 00:37:05 - 00:47:10 .

W okresie od 2 listopada 1981r. do 13 stycznia 1982 r. wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku drwala w Nadleśnictwie G. - Leśnictwo S.. W ramach obowiązków pracowniczych w tym okresie wykonywał prace polegające na obcinaniu gałęzi, cięciu większych kłoców drewna na pół, usuwaniu gałęzi.

d owód: - w aktach kapitałowych ZUS: świadectwo pracy z 28.05.1987 r.

- przesłuchanie wnioskodawcy, e-protokół z 05.04.2016 r. od 00:37:05 -00:47:10.

Sąd zważył:

Odwołanie jest częściowo zasadne.

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z dyspozycją art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 01 stycznia 1949r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Z dyspozycji § 4 ust. 1 tego rozporządzenia wynika, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, ma okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W sprawie bezspornym było, iż na dzień 1 stycznia 1999r. wnioskodawca udowodnił przed organem rentowym ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz że spełnił pozostałe warunki formalne prawa do emerytury wskazane w powyższych przepisach, poza wykazaniem co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Sąd uznał, że uzupełniony zgodnie z zaleceniami Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, zgromadzony w niniejszym postępowaniu materiał dowodowy dawał podstawę do uznania, że wnioskodawca legitymuje się ponad 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych na dzień 1 stycznia 1999r.

Przeprowadzone dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych wnioskodawcy, aktach emerytalnych i kapitałowych ZUS oraz zeznań świadków i przesłuchania wnioskodawcy pozwalały na zaliczenie do szczególnego stażu pracy następujących okresów zatrudnienia wnioskodawcy na stanowiskach garbarza:

- od 02 maja 1979r. do 22 września 1981r. oraz od 02 kwietnia 1984r. do 30 kwietnia 1996r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) S.A. w P.

- od 1 maja 1996r. do 30 kwietnia 1997r. w Zakład (...) w P..

Jeśli chodzi o okres zatrudnienia wnioskodawcy w (...) S.A. w P., to na podstawie dokumentów zebranych w aktach osobowych oraz przesłuchania wnioskodawcy i zeznań świadków Sąd nie miał żadnych wątpliwości co do tego, że wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w podanych wyżej okresach przy obróbce skór – ich garbowaniu i wykańczaniu. Wskazują na to wprost angaże pracodawcy, treść świadectw pracy oraz spójne i korelujące z tymi dokumentami zeznania świadków, którzy byli współpracownikami wnioskodawcy w powyższych okresach. Prace takie odpowiadają pracom wymienionym w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w dziale VII (Prace lekkie) pod poz. 11 - prace przy garbowaniu i wykańczaniu skór.

Sąd uznał, że zeznania świadków oraz spójne z nimi wyjaśnienia wnioskodawcy, w powiązaniu dodatkowo z treścią świadectwa pracy z 30 kwietnia 1997r., potwierdzały z kolei w sposób wystarczający zatrudnienie wnioskodawcy w tym samym charakterze w zakładzie (...) w P. w podanym wyżej okresie. Świadczenie ci oraz wnioskodawca w sposób szczegółowy opisali zakres i charakter wykonywanych przez niego prac po przejściu garbarni w P. przez prywatnego przedsiębiorcę wskazując, że zmiana pracodawcy nie powodowała zmiany zakresu obowiązków wnioskodawcy, a przejście pracowników nastąpiło na podstawie art. 23¹ k.p. Wnioskodawca nadal więc wykonywał te same obowiązki, w tym samym miejscu, na tym samym wydziale i tych samych urządzeniach .

Łączny okres wyżej wskazanych okresów zatrudnienia wnioskodawcy wynosi 15 lat, 2 miesiące i 8 dni. Tym samym wnioskodawca legitymuje się stażem co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Dodatkowo należy wskazać, że także praca wnioskodawcy na stanowisku drwala od 2 listopada 1981r. do 13 stycznia 1982r. powinna być zakwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych, z uwagi na treść świadectwa pracy za

ten okres oraz przesłuchanie wnioskodawcy. Mając jednak na uwadze, że uwzględnione przez Sąd w.w. okresy jego pracy na stanowisku garbarza były wystarczające do spełnienia spornej przesłanki prawa do emerytury, Sąd pominął szczegółowe rozważania odnośnie tego dodatkowego okresu.

Odnośnie terminu początkowego przyznanego świadczenia należy wskazać, że zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej stanowi natomiast, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Jak wynika z akt ubezpieczeniowych, wnioskodawca złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury 29 kwietnia 2014r., jednak wymagany wiek emerytalny osiągnął dopiero(...) W tej zatem dacie spełnił dopiero wszystkie przesłanki do uzyskania prawa do świadczenia (...).Żądanie wnioskodawcy w zakresie, w jakim domagał się przyznania mu emerytury od dnia złożenia wniosku jest więc niezasadne, gdyż nie znajduje oparcia w przepisach ustawy emerytalnej.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od 28 czerwca 2014r., oddalając na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie w pozostałym zakresie.

W punkcie III wyroku Sąd ustalił, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

Zgodnie z treścią art. 118 ust.1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd orzekając o prawie do emerytury ma obowiązek stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi lub nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i przyznanie tego prawa na etapie postępowania administracyjnego. Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do obciążenia ZUS odpowiedzialnością za nieprzyznanie odwołującemu prawa do spornego świadczenia już na etapie postępowania przed organem rentowym. Po pierwsze w dacie wydania decyzji wnioskodawca nie osiągnął wymaganego wieku emerytalnego. Po drugie organ rentowy, będąc związany ograniczeniami dowodowymi, nałożonymi przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń, nie dysponował niezbędnymi i wystarczającymi dokumentami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w spornych okresach jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Dopiero na etapie postępowania sądowego po przeprowadzeniu pełnego postępowania dowodowego wnioskodawca w sposób niewątpliwy wykazał, że legitymuje się wymaganym ustawą 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Opierając się zatem na powyższych ustaleniach i rozważaniach Sąd orzekł, jak w sentencji.

O kosztach procesu (pkt IV) Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c., mając na względzie ostateczny wynik sprawy. Na zasądzoną z tego tytułu kwotę 330 zł składa się wynagrodzenie pełnomocnika wnioskodawcy w postępowaniu apelacyjnym w wysokości 120 zł wynikającej z § 11ust. 2 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia z 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) w brzmieniu sprzed 1 sierpnia 2015r., opłata sądowa za apelację w wysokości 30 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika wnioskodawcy w postępowaniu pierwszoinstancyjnym przy ponownym rozpoznaniu sprawy w wysokości 180 zł - zgodnie z § 11ust. 2 rozporządzenia z 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) w brzmieniu obowiązującym po 1 sierpnia 2015r.